

A modern hadviselés

A következő néhány oldalon össze lett gyűjtve pár információ a mai hadviseléssel kapcsolatban. A XXI. Század technikai újításainak köszönhetően merően megváltozott a háborúk menete. Mára már nem jelent közvetlen előnyt a számbeli fölény, hiszen sokszor a szembenálló felek test-test közelben nem is kerülnek egymással. A mai csaták elsősorban a levegőben dőlnek el. A gyalogság elsődleges feladata sokszor már csak a célterület megtisztítása. Napjainkban az űrtechnológia, az információs és kommunikációs technológia rohamos fejlődése folyamatosan alakítja át a haditechnikai eszközöket és a harceljárásokat is. Megjelentek az intelligens haditechnikai és vezetéstechnikai eszközök, a precíziós fegyverek. Továbbfejődtek a rakéták, a tüzezlőszerkezetek célra vezető képessége, találati pontossága. Kisebber járulékos pusztításuk, vagyis elsődlegesen csak a célban okoznak pusztítást. Az elektronikai eszközökkel együtt nőtt a felderítő berendezések hatékonysága, és megjelent a kisebb méretű irányított, felderítő pilóta nélküli repülő (tenyérnyi méretű). Ez a technikai átalakulás a továbbiakban is folytatódni fog.

Lövészek

A katona a túlélést fokozó és a mozgásszabadságot biztosító eszközökkel van felszerelve. Olyan málhamellényekkel, amelyek alkalmasak a felszerelések kényelmes elhelyezésére és amelyek speciális golyóálló anyagot (például kevlar) alkalmazva a katonát is védik. A formatervezetté váló sisakon az éjszakai látást és a tűzvezetést segítő eszközöket (például infratávcsövet) helyeznek el. A felszerelés részét képezi majd az a lézereszköz, amellyel a lövészkatona célmegjelölést végezhet a tüzezség vagy a légierő számára. A katonáknál lévő új híradó és adattovábbító berendezések lehetővé teszik a folyamatos rádióösszeköttetést más katonákkal, illetve a katonák helyzetének pontos meghatározását. Kísérleti stádiumban vannak a robottechnikai fejlesztések, a harci robot, vagy a felszerelést szállító robot kialakítása, alkalmazása, a műszaki erőknél használt robbanóanyag-felderítő és -megsemmisítő gépek.

Harckocsizók

A harckocsik esetében a tüzező fokozása mellett előtérbe kerül a fegyverek célmeghatározó és tűzvezető rendszereinek fejlesztése. Ezek révén lehetővé válik a különböző csapásmérő eszközök összehangolása. Például a harckocsizók tüze összekapcsolódhat a tüzezség és a légierő csapásmérő eszközeinek, például a manőverező robotrepülőgépeknek a támadásával. Ennek előnye, hogy pontosabb csapásmérést tesz lehetővé.

A harckocsik tervezésekor várhatóan tovább folyik a technikai verseny a páncéltörés és a páncélvédelem erejének fokozása terén is.

Fejlődni fog a légvédelmi berendezések hatékonysága, különösen a célravezető technika fejlődése, a légvédelmi eszközök számítógépes hálózatba kötésének lehetősége révén.

Nagy változáson mennek át az elektrotechnikai és a vezetés-technikai berendezések. A mikrohullámú adattovábbítók működtetésétől és a digitális hullámok alkalmazásától az adattovábbítás titkosítási technikájának fejlődése várható.

Légierő

A légierő haditechnikájában fokozódik a verseny a láthatóság csökkentése (lopakodó technológia) és a légi eszközök észlelése területén. Tovább fejlődik a nagytávolságú érzékelés. Folytatják a csapásmérés fejlesztését, illetve a tűzvezető rendszerek hatékonyságának, pontosságának növelését, egységes pusztítási rendszerben történő jelenlétét.

Haditengerészet

A haditengerészetnél folytatódik a komplex kötelékek kialakítása, illetve az azon belüli kötelékek megfelelő arányú összetételének kialakítása. Továbbra is nagy szerepet fognak játszani a repülőgép-anyahajók és a tengeralattjáró kötelékek. A tengeralattjárók már nem csak a part menti területeket tudják támadni, hanem megvan a képességük arra, hogy például manőverező robotrepülőgépekkel a szárazföldi műveleteket is hatékonyan támogassák.

Felderítő és vezetéstechnikai eszközök

A technikai felderítési lehetőségek kiszélesedésén kívül fejlődött az optikai felderítés színvonala is, ami lehetővé teszi a szembenálló fél időbeni észlelését és a róla kapott adatok gyors és pontos továbbítását és értékelését.

A csapatokat vezető törzsek számára a számítástechnika lehetővé teszi az ellenség tevékenységének mind gyorsabb és pontosabb elemzését, a saját tevékenység lehetséges módozatainak időbeni kidolgozását, ellenőrzését és modellezését. A vezetési szoftverek alkalmassá váltak a harctéren folyó események követésére, a feladatok beosztottakhoz történő eljuttatására.

Harcászat

Harcászati szinten a jövőben törekedni fognak a kisebb kötelékek alkalmazására. E kötelékek – raj, szakasz, század esetleg zászlóalj – összetételét úgy alakítják át, hogy önmagukban is minél többfajta feladatot tudjanak egyszerre sikeresen megoldani. Jellemzővé válik az összefegyvernemi jelleg: a tüzér, műszaki, felderítő, tűzvezető, légierő-támogató elemek együttes jelenléte. Ezekkel a kötelékekkel nagy területen lehet majd tevékenykedni: kis erő – nagy tér. A harcoló kötelékeket ki fogják egészíteni a speciálisan képzett erők. Ezek célirányosan egy-egy fontos objektum célmegsemmisítésével fognak hozzájárulni a művelet sikeréhez.

Hadászat

Természetesen hadászati szinten is nagy változások várhatók. A háború megvívása során az előbb felsorolt technikai változások kiaknázása, a kötelékek nyújtotta lehetőségek kihasználása megváltoztatja a háború lefolyását.

Először is az eltérő technikai háttér következtében a szembenálló erők haditechnikai színvonala között jelentős eltérés, aszimmetria lehet. Ez önmagában is eldöntheti a háborúk kimenetelét. A harctevékenységek előkészítésében és végrehajtásában nagy szerepet fog játszani a légtér uralása. Legyen az a világűr, vagy a háború térségének közvetlen légtere.

Aki uralja a világűrt, az a technikai felderítés révén pontosan tudni fogja ellenfelének helyzetét. Persze az álcázási technikák fejlődése azért megőrzi a földi felderítés, a hírszerzés szükségességét is. A légtéruralás nemcsak a célok felderítéséhez, hanem azok pusztításához is fontos, hiszen az első csapások a levegőből fognak bekövetkezni. Ez történt a délszláv válság, a kuvaiti és az iraki háború alatt is.

A tervezést követően tehát kezdetben a légierő, illetve a haditengerészeti kötelékek légi ereje fogja kiváltani a csapásokat repülőgépek és rakéták alkalmazásával a szembenálló fél légvédelmének, légierőjének földön történő megsemmisítésére törekedve. Majd ezt követően az utánpótlási utak megbénítása lesz a cél. Ezekben a tevékenységekben a légierőn kívül az ellenség mélységébe kijuttatott speciális erők is részt vesznek. Az ő feladatuk a célok megjelölése és a levegőből nehezen támadható objektumok elpusztítása.

Miután a légierő lehetővé tette a szárazföldi erők tevékenységét, a szárazföldi erők tüze alakulata, együttműködve a légierő kötelékeivel egységes számítógép vezérelte tüzevetési rendszer igénybevételével pusztítja a szembenálló fél légvédelmi, tüzér-, páncélos eszközeit és élőerőit.

A manővererők (a harcok során a kedvező helyzet megteremtése érdekében mozgást végző erők: lövész, harckocsizó kötelékekből jelölik ki), vagyis a szárazföldi haderő kötelékei ezt követően a légierő és a tüzérség fedezete mellett bekerítik és szétdarabolják az ellenséges erőket, hogy aztán részenként megsemmisítsék, vagy megadásra kényszerítsék őket.

Az ellenség összefüggő védelmének megszűnését követően elképzelhető a kiskötelékek önálló irányban történő tevékenysége: az ellenség mélységében lévő objektumainak birtokbavétele, az ellenség üldözése és felszámolása, vagy a már korábban elfoglalt területen visszamaradó ellenséges erők felszámolása. Ezeket a kiskötelékeket a gyors manőverek fogják jellemezni, amelyek sikerét az egységes informatikai vezetési rendszernek köszönhetően gyors és pontos tüzérségi és légi támogatás segítheti elő.

Ebből is látszik, hogy a harc vezetése, a tűzzel való pusztítás irányítása, továbbá a harctéren tevékenykedő erők vezetése egy egységes rendszert igényel.

Ezt hívjuk hálózatos hadviselésnek. Ez azt jelenti, hogy egy informatikai hálózaton keresztül látható és irányítható minden hadszíntéren lévő egység és hadművelet.

A harcok során az ember kiváltására egyre több robotberendezést fognak használni. Ilyenek például a pilóta nélküli repülő, a pilóta nélküli felderítő repülő, vagy a jelenleg is használt aknamentesítő és felszerelést szállító robotok.

A jövő háborúira egyre inkább az informatika, a robottechnológia nyomja majd rá a bélyegét.

Egy amerikai szárazföldi zászlóalj felépítése és jellemzői vonásai

Gyalogsági zászlóalj

Az amerikai gyalogság zászlóalja sok tekintetben hasonlít a többi országéhoz. A katonák által használt technikai eszközöktől függően a zászlóalj lehet könnyű, nehéz és gumikerekes harcjárművel (Stryker) felszerelt.

A zászlóalj élén a zászlóaljparancsnok áll. Ő vezeti, irányítja a kötelék tevékenységének előkészítését és feladatának végrehajtását.

A magyar zászlóaljaktól eltérően az amerikai zászlóaljtörzs és a közvetlen támogató erők egy parancsnokság alatt állnak. Ennek a neve törzs és törzsszázad. A harcoló kötelékek itt is közvetlenül a parancsnok alárendeltségében vannak. A harcoló kötelékek állományába három lövészszázad tartozik.

A törzs és a törzsszázad

Feladata a kötelék vezetéséhez szükséges feltételek megteremtése, a harcoló kötelékek részére támogatás nyújtása. A törzs és a törzsszázad magában foglalja: a parancsnokot, a parancsnoksegítő részleget, a koordináló és speciális törzset, a felderítő szakaszt, a tűztámogató szakaszt, a mesterlövész rajt, a híradószakaszt és az egészségügyi szakaszt.

A parancsnok vezeti a kötelékek tevékenységét, döntéseket hoz, és képviseli a szervezetet az előljáró törzsében.

A parancsnokot segítő részlegben található a zászlóaljvezető tiszt, akinek feladata a zászlóalj műveleteinek és a törzs tevékenységének összehangolása, a tervezés vezetése.

A koordináló és speciális törzs magában foglalja a személyi állomány kérdéseivel foglalkozó törzsrészleget, a felderítést tervező törzsrészleget, a művelettervező és vezető részleget, a logisztikai feladatokat tervező és vezető részleget, a híradásért felelős részleget, a tűztámogató részleget. Feladatuk: döntések előkészítése a parancsnok részére, részvétel az alárendeltek vezetésében, kapcsolattartás az együttműködő szervezetekkel.

A híradó szakasz feladata az összeköttetés biztosítása a törzsön belül és az alárendeltekkel.

A felderítő szakasz feladata adatok biztosítása a parancsnok, a tűzvezető részleg számára az ellenség erejéről, a terepről.

A tűztámogató – aknavető – szakasz feladata a zászlóalj alárendelt kötelékeinek tűzzel való támogatása.

A mesterlövész raj két mesterlövész részleggel vesz részt a fontos ellenséges célpontok megsemmisítésében.

A harcoló századok

Feladata végrehajtásához a zászlóalj a harci-kiszolgáló támogató erőket a művelet megkezdése előtt, az előkészítés időszakában kapja meg.

A három manőverező – harcoló század – századonként egy parancsnokságból, három harci szakaszból (lövész), egy mozgékony géppuskás rendszerű szakaszból, egy önjáró aknavető részlegből (2 eszköz) és egy mesterlövész csoportból áll.

A szakaszokon belül 4 rajos szervezet található. A rajok a zászlóalj szervezetétől függően rendelkezhetnek egy-egy járművel is, ami lehet teherautó, páncélozott gépkocsi, páncélozott jármű vagy harcjármű.

A század is a felkészülés időszakában kapja meg a harci-kiszolgáló erőket.

A zászlóalj, a századok és a szakaszok tevékenységét az előjáró kötelékek (dandár, zászlóalj) támogathatják tűzzel, élőerővel, technikai eszközökkel, logisztikai képességekkel. A tűzzel történő támogatás megvalósulhat a légierő bevonásával is.

A zászlóalj a feladat végrehajtását önállóan, vagy az előjáró kötelék keretében oldja meg.

A zászlóalj szervezete rendszerint lehetővé teszi a különböző időjárási és terepviszonyok közötti tevékenységet. A feladathoz rendszeresített technikai eszközök biztosítják a nappali és az éjszakai feladat végrehajtását is.

A Magyar Honvédség hivatásos katonái közül többen elvégezték az Egyesült Államok szárazföldi erőinek Ranger kiképzését, a Ranger School-t. Az alábbiakban az egyik résztvevő személyes élményeit olvashatjátok a kilenches kiképzésről:

A Ranger School az idők során a fiatal tiszthelyettesek és tisztek rátermettségének, akaraterejének, elhivatottságának első és legnagyobb próbatételévé nőtte ki magát. A kilenc hét gyötrelmért járó Ranger Tab (Ranger felvarró) mindenki számára a megfelelést, az együvé tartozást, valamint a hadseregben megnyíló lehetőségeket jelenti. Például ma már a Ranger Tab nélkül elképzelhetetlen az USA szárazföldi erőinél a lövész tiszti karrier.

A Ranger School tematikája háromszor három hetes fázisra tagozódik. Az első fázist a fort benning-i helyszín miatt Benning fázisnak, a másodikat hegyi, a harmadikat pedig Florida- fázisnak nevezik. A képzés nehézségét az étel- és az alvásmegvonás, a folyamatos nyomás alatt tartás, a folyamatos és intenzív fizikai igénybevétel jelenti.

Az első fázis első hetében a fizikai alkalmasság felmérése kap helyet, míg a második és harmadik héten Camp Darby-ban kezdődik a raj, majd szakasz szintű harcászat, parancsnoki felkészítés és kiválasztás. Azok a szerencsések, akik megfelelnek a követelményeknek, tovább léphetnek a hegyi fázisba. A háromhetes blokk itt hegymászó ismeretekkel indul, ereszkedés, mászás, kötözések és sebesültszállítás szerepelnek a kiképzési programban. Ezt követi kétszer öt nap folyamatos terepmunka a hegyekben. A tapasztalat szerint, aki addig nem tört meg, itt garantáltan meg fog. A kiképzőknek nincs szüksége a nyomás alatt tartásra, megteszi helyettük a hegy. A harcászati feladatok itt zömében lesállítás, rajtaütés, előremozgás harcérintkezésig és járőrbázis létesítése. Kimerítő és gyötrelmes, az „eredmény” tíz kilogramm elvesztése a testsúlyból és mentális kifáradás.

A szerencsések szerencsései ezek után átkerülnek az utolsó, Florida-fázisba, ez a három hét a szív és az akarat harca. Egyesek azt mondják, Florida már nem olyan nehéz. Lehet, hogy ők piszok erősek voltak. A zsák itt a legnehezebb, a menetek pedig itt a leghosszabbak. Van viszont csónakos mozgás, helikopteres légi szállítás, és mocsári menet. A feladat itt már gyakorlatilag bármi lehet. Ami viszont fontos és erőt ad, hogy már látszik a vége.

Az egyes fázisok végén az értékelés és folytatás hármaskritériuma:

Legalább egy sikeresen végrehajtott parancsnoki beosztás.

*A társak értékelése alapján minimum a 60%-os szint elérése.
A végrehajtás során kapott maximum három nagy mínusz pont.*

A különleges egységek feladata

A katonai erő alkalmazásában különlegesek mindazok a műveletek, amelyeket a hagyományos erők alaprendeltetésüknél és kiképzésüknél fogva nem tudnak végrehajtani.

Az ilyen műveletekre jellemző a speciálisan erre a feladatra kiválogatott, felkészített és felszerelt kis erők alkalmazása, jellemzően szokatlan körülmények között.

A különleges műveleti erők feladata háborúban az ellenség mélységében, hátszágában való tevékenység. Például felderítés és adatgyűjtés, személyek elfogása, technika zsákmányolása, okmányok megszerzése, objektumok elfoglalása, rombolása.

Béke idején a különleges egységek feladata lehet a terroristák és bűnözők felkutatása, elfogása, megsemmisítése, kábítószer-termelő helyek felderítése, megsemmisítése, illetve egyéb, a biztonságot szolgáló együttműködés a polgári rendvédelmi szervekkel és a rendőrséggel.

Híres különleges egységek

A világ összes katonai szervezetében megtalálhatók a különleges műveleti erők. Vegyük sorra ezek közül a legismertebb szervezeteket.

SAS – KÍÖLÖNLEGES LÉGI SZOLGÁLAT (SPECIAL AIR SERVICE)

Ez az erő az Egyesült Királyság Különleges Erőinek része, 1941-ben alapították. Jelképük egy pajzson elhelyezett szárnyas tör, amelyen a jelmondatuk látható „Aki mer, az nyer”.

Az SAS-nek jelenleg 3 ezrede van, ebből kettő alkotja a tartalékot, míg egy ezred azonnal bevethető. Az ezrednek 4 százada van, 60-60 fővel. A századokon belül 4 szakasz és egy törzs található. A szakaszok egymástól eltérő területekre szakosodtak: a nagy magasságú ejtőernyős ugrásra, a tengeri hadviselésre és a könnyűbűvár feladatokra, a járművekre és a nehézfegyverekre, a hegymászásra és sarki körülményekre stb.

Az SAS katonák kiképzése

A válogató kiképzés egy hónapig tart, amit a fizikai állóképesség felmérése követ. Ez egyre hosszabb távolságú futásokat jelent és a kiképzés előtti utolsó próbatétel a 60 kilométeres, hegyekben végrehajtott tájékozódási gyakorlat, amelyet 20 óra kell teljesíteni. A jelentkezők közül csak minden ötödik katona kezdheti meg a 14 hetes alapismereti kiképzést. A kiképzés végén a túlélést gyakorolják, majd 24 órás kihallgatáson tesztelik a katonákat. A kiképzés következő fázisa az élelmezési ellátás nélküli 30-40 napos távol-keleti dzsungelkiképzés, ahol a katona azt eszik, amit talál. Befejezésül négyhetes ejtőernyős kiképzést hajtanak végre.

Az alábbiakban két híres SAS bevetésről olvashattok:

Az SAS egyik leghíresebb bevetése 1980 májusában volt, amikor terroristák szállták meg a londoni iráni nagykövetséget, és 26 túszt ejtettek. Egy nyolctagú SAS egység az épület tetejéről ereszkedett le, egy másik csapat a szomszédos épületek erkélyéről mászott át. A harmadik csapat egy lyukat robbantott a falba és azon keresztül hatoltak be az épületbe. A tűzharcban egy kivételével minden terrorista meghalt.

Az SAS 1991-ben az Öböl-háborúban az Izrael ellen bevetett Scud rakétákat derítette fel és semmisítette meg. Az egyik sikertelen bevetés során az Andy McNab őrmester által vezetett nyolctagú "Bravo Kettő Nulla" kódnevű SAS egység január 22-én eltévedt a sivatagban. 160 km-t gyalog tettek meg a nappali hőségben és az éjszakai hidegben a Szíriai határ felé. Egy brit katona átjutott a határon, három útközben elesett. Négy társukat az iraki katonák elfogták, ők a háború után szabadultak ki.

DELTA FORCE

1977-ben hozták létre, az Amerika Egyesült Államok Speciális Műveleti Erői közé tartozik.

A Delta Force-t kezdetekben a külföldi terroristák elleni harcban vetették be, a későbbiekben tették alkalmassá másfajta küldetések ellátására is: mélységi felderítésre, valamint rajtaütésekre. Jelvénye: háromszög alakú levélbe foglalt tör.

Három műveleti századból áll, amelyek kisebb csapatokra (troops) tagozódnak. Minden egyes csapat egy bizonyos képességben járatos: így van hegyvidéki, bűvár-, illetve gépesített szárazföldi, és egyéb műveletekre kiképzett csapata. A nagyobb műveleti hatékonyság érdekében a csapatokat négyfős csoportokra bonthatják.

Erői részt vettek az 1984-es Nyári Olimpiai Játékok biztosításában, az 1993- as szomáliai konfliktusban, 2001-től a tálibok elleni tevékenységben Afganisztán területén, valamint a 2003-as iraki háborúban.

US NAVY SEAL – (UNITED STATES NAVY SEA, AIR AND LAND FORCES)

1962-ben hozták létre, az Amerikai Egyesült Államok Haditengerészet Tengeri, Légi és Szárazföldi Erői speciális alakulata. A neve a haditengerészet, a tengeri, a légi és a szárazföldi megnevezésből adódik, és egyben utalás tevékenységük alapvető jellemzőjére, a víz alól indított műveletekre (seal=fóka).

Elsődleges feladata a hírszerzés és a közvetlen támadó műveletek végrehajtása, de emellett részt vesz terrorizmus-elhárító, nem hagyományos fegyverekkel vívott műveletekben, személyek kiszabadításában, biztonsági műveletek támogatásában, valamint vízrajzi felderítésekben.

A Speciális Tengeri Hadviselés Osztag öt egységből áll. Ebből kettő SEAL 4-4 csoporttal. A harmadik osztág speciális szállítójárműves 2 csoporttal, a negyedik speciális hajóosztág 3 csoporttal, az ötödik hagyományos művelettámogató osztág 2 csoporttal.

Az egység részt vett 1962 és 1972 között a vietnami háborúban. Jelen voltak Afganisztánban 2005-ben. 2009-ben eredményesen tevékenykedtek a tengeri kalózkodás elleni műveletekben.

GREEN BARRETS (ZÖLDSAPKÁSOK)

Ezt az amerikai egységet 1961-ben alapították. Nevüket a sapkájukról kapták. Ez a világ legnagyobb létszámú különleges ereje. Saját repülőgépeikkel és szakembereikkel, akiket a megszállt területek polgári ügyeinek intézésére képeztek ki, önálló alakulatként képesek harcolni.

Fő feladatuk nem a hagyományos hadviselés, hanem a külső-belső védelem, különleges felderítés, illetve közvetlen harctevékenységek végrehajtása. Alapegysége a 12 fős „A” műveleti különítmény. Öt „A” műveleti különítmény alkot egy „B” csapatot. Egy században 12 db „A” csapat van, öt század alkot egy zászlóalj, három zászlóalj egy csoportot. Jelenleg 7 csoport van. Ebből három reguláris, kettő a Nemzeti Gárdáé, és kettő tartalék.

Forrás: <http://www.katonasuli.hu/cikk/66>